

บทที่ 4

วิธีการวิจัย

งานวิจัยนี้จะเน้นในเรื่องการจัดการความเย็นสูญเสียที่เกิดขึ้นในกระบวนการหล่อเย็นท่อพลาสติกซึ่งจะแยกเป็น 3 ส่วนหลัก ๆ ดังนี้

1. คำนวณหาปริมาณความเย็นที่ต้องการทั้งหมด, ความเย็นสูญเสียในระบบส่งจ่ายน้ำเย็นและความเย็นที่ต้องการในการหล่อเย็นผลิตภัณฑ์
2. หาแนวทางปรับปรุงหรือลดความเย็นสูญเสีย
3. วิเคราะห์ความคุ้มค่าในทางเศรษฐศาสตร์

4.1 ขั้นตอนการศึกษา

1. ศึกษาหลักการทำงานของเครื่องทำน้ำเย็นแบบ Air cooled water chiller.
2. ศึกษากระบวนการที่เกี่ยวข้องในการนำน้ำเย็นไปใช้ในงานหล่อเย็นผลิตภัณฑ์
3. ศึกษาและวิเคราะห์หาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อระบบทำความเย็น
4. วางแผนและดำเนินการเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย เช่น อุณหภูมิน้ำเย็น, อุณหภูมิอากาศ, กำลังการผลิตและอุณหภูมิของผลิตภัณฑ์ก่อนและหลังการหล่อเย็น
5. รวบรวมข้อมูลและคำนวณปริมาณความเย็นและความเย็นสูญเสียที่เกิดขึ้นในกระบวนการผลิตน้ำเย็นและการนำน้ำเย็นไปใช้ โดยข้อมูลที่ได้นำมาเป็นข้อมูลก่อนการปรับปรุง
6. คำนวณปริมาณความเย็นสูญเสียที่เกิดขึ้นหลังทำการปรับปรุง
7. วิเคราะห์และประเมินผลข้อมูลเปรียบเทียบในแง่ความเย็นสูญเสียไปก่อนและหลังปรับปรุง
8. สรุปผลและนำเสนอแนวทางปรับปรุงระบบการทำน้ำเย็นเพื่อลดความเย็นสูญเสียในกระบวนการหล่อเย็นและใช้พลังงานให้คุ้มค่า

4.2 ชนิดของข้อมูลที่จัดเก็บ

แบ่งตามแหล่งที่มาของข้อมูล คือ

1. ข้อมูลจากการวัด เป็นข้อมูลที่ได้จากการวัดโดยเครื่องมือวัดโดยตรง หรือการอ่านค่าจากเครื่องจักร
2. ข้อมูลจากการคำนวณ เป็นข้อมูลที่ไม่มีเอกสารหรือไม่สามารถวัดได้โดยตรง การคำนวณใช้หลักทางทฤษฎี เช่น การถ่ายเทความร้อนแบบนำความร้อน, พาความร้อน และสมมูลพลังงาน เป็นต้น
3. ข้อมูลที่ได้จากเอกสารหรือการสำรวจ ข้อมูลจากเอกสารของทางโรงงานและข้อมูลทางการผลิตต่าง ๆ รวมทั้งการสอบถามจากพนักงานควบคุมการผลิต เช่น แผนผังระบบการส่งจ่ายน้ำเย็นของโรงงาน, ขั้นตอนการผลิต เป็นต้น

4.3 ขั้นตอนการเก็บข้อมูล

1. ศึกษาเกี่ยวกับหลักการการทำงานของเครื่องทำน้ำเย็นเพื่อให้ทราบถึงรูปแบบและนำไปเป็นแนวทางในการเก็บข้อมูลอุณหภูมิน้ำเย็น
2. ศึกษากระบวนการผลิตท่อพลาสติกและระบบส่งจ่ายน้ำเย็นจากเครื่องทำน้ำเย็นเพื่อเป็นแนวทางในการเก็บข้อมูล
3. ศึกษาหาความเหมาะสมของอุปกรณ์ที่จะใช้ในการวัดอุณหภูมิ เช่น อุณหภูมิน้ำเย็น, อุณหภูมิผิวท่อ เป็นต้น
4. ระบุตำแหน่ง, เครื่องมือวัดที่เหมาะสม เพื่อทำการบันทึกข้อมูล
5. เก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องข้องในการศึกษา
6. วิเคราะห์และคำนวณหาภาวะความเย็น, ความเย็นสูญเสียในระบบส่งจ่ายน้ำเย็นและความเย็นที่ต้องการหล่อเย็นผลิตภัณฑ์

4.4 เครื่องมือวัดและการออกแบบวิธีการวัด

ตารางที่ 4.1

ประเภทของข้อมูลที่ทำกรการจัดเก็บและชนิดเครื่องมือวัด

ประเภทข้อมูลที่วัด	อุปกรณ์เครื่องมือวัด
อุณหภูมิผิวท่อพลาสติกก่อนและหลังทำการหล่อเย็น	Optex Thermo-Hunter Model PF-3LF
อุณหภูมิน้ำเย็น	เทอร์โมมิเตอร์แบบปรอท เทอร์โมมิเตอร์มาตรฐาน
ขนาดความยาวท่อ	ตลับเมตร

เนื่องจากข้อมูลที่ใช้ในงานวิจัยส่วนใหญ่จะเป็นข้อมูลเกี่ยวกับอุณหภูมิน้ำเย็นดังนั้นการ ทวนสอบเทอร์โมมิเตอร์ที่ใช้วัดกับเทอร์โมมิเตอร์มาตรฐานจึงมีความจำเป็นเป็นอย่างยิ่งเพื่อใช้เป็น มาตรฐานในการปรับค่าให้ได้ค่าที่ใกล้เคียงความเป็นจริงมากที่สุด

4.4.1 วิธีการทวนสอบเทอร์โมมิเตอร์แบบปรอทกับเทอร์โมมิเตอร์มาตรฐานที่ใช้วัด อุณหภูมิน้ำเย็น

4.4.1.1 นำน้ำเย็นที่มีอุณหภูมิประมาณ 7 องศาเซลเซียสมาทำการวัดอุณหภูมิด้วย เทอร์โมมิเตอร์มาตรฐานและแบบปรอท

4.4.1.2 บันทึกค่าอุณหภูมิที่อ่านได้จากเทอร์โมมิเตอร์มาตรฐานและแบบปรอท

4.4.1.3 ทำซ้ำข้อ 4.4.1.1-4.4.1.2 แต่เพิ่มอุณหภูมิน้ำเย็นเป็น 10, 15, 20, 25, 30, 40°C

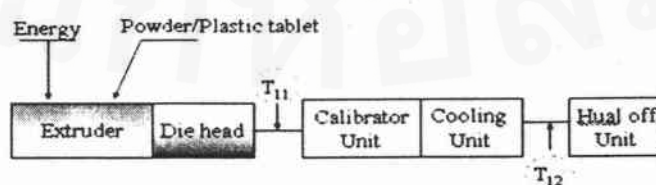
4.4.1.4 บันทึกค่าอุณหภูมิที่อ่านได้จากเทอร์โมมิเตอร์มาตรฐานและแบบปรอท

4.4.1.5 นำข้อมูลที่ได้มา plot กราฟระหว่างค่าอุณหภูมิน้ำที่ได้อ่านจากเทอร์โมมิเตอร์ มาตรฐานกับอุณหภูมิน้ำเย็นที่ได้อ่านจากเทอร์โมมิเตอร์แบบปรอทเพื่อหา Standard curve แล้วนำ ค่าที่ได้ไปใช้เป็นมาตรฐานในการอ่านค่าอุณหภูมิน้ำเย็น

4.4.2 การดำเนินการวัดค่าของข้อมูลต่าง ๆ ที่สามารถวัดได้โดยตรง

4.4.2.1 การวัดอัตราการไหลของท่อพลาสติกแต่ละชนิด โดยทำการอ่านค่าความเร็วใน การดึงท่อ (Puller speed, m/min) ซึ่งสามารถอ่านได้จากหน้าปัดตัวเลขดิจิทัลที่ผู้ควบคุม จากนั้นนำมาคูณกับค่าน้ำหนักพลาสติกต่อเมตร (kg/m) ซึ่งค่านี้เป็นค่ามาตรฐานของการผลิตท่อ พลาสติกแต่ละชนิดที่ได้จากทางโรงงาน เมื่อนำมาค่าทั้งสองมาคูณกันก็จะได้อัตราการไหลของท่อ พลาสติกแต่ละชนิด

4.4.2.2 การวัดอุณหภูมิของผิวท่อพลาสติกก่อนและหลังการหล่อเย็น โดยใช้อุปกรณ์ Digital thermometer

รูปที่ 4.1 แสดงตำแหน่งที่ใช้วัดอุณหภูมิผิวท่อพลาสติก

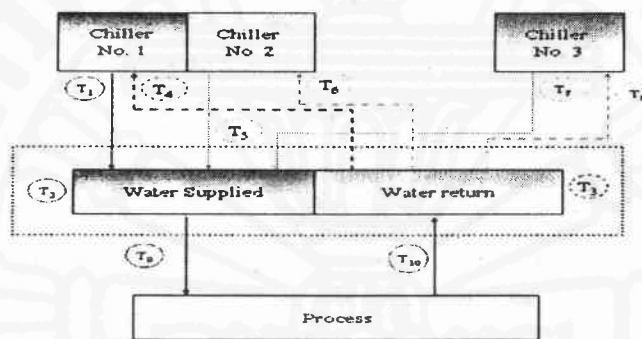
โดยที่

T_{11} คือ อุณหภูมิผิวท่อก่อนเข้าส่วนหล่อเย็น

T_{12} คือ อุณหภูมิผิวท่อหลังผ่านส่วนหล่อเย็น

2.3 การวัดอุณหภูมิน้ำเย็นก่อนและหลังเข้าเครื่องทำน้ำเย็น และอุณหภูมิน้ำเย็นก่อนเข้ากระบวนการหล่อเย็น สามารถอ่านค่าได้จากหน้าปัดอุณหภูมิหน้าอุปกรณ์นั้น ๆ

2.4 การวัดอุณหภูมิน้ำเย็นในบ่อกักน้ำเย็น สามารถใช้เทอร์โมมิเตอร์ที่ผ่านการทวนสอบใน 4.4.1 ทำการวัดอุณหภูมิน้ำเย็น

รูปที่ 4.2 แสดงตำแหน่งที่ใช้วัดอุณหภูมิน้ำเย็นและสัญลักษณ์แทนอุณหภูมิน้ำเย็นในแต่ละตำแหน่ง

โดยที่

T_1 คือ อุณหภูมิน้ำเย็นที่ออกจากเครื่องทำน้ำเย็นตัวที่ 1

T_2 คือ อุณหภูมิน้ำเย็นในบ่อกักน้ำเย็นก่อนส่งเข้ากระบวนการผลิต

T_3 คือ อุณหภูมิน้ำเย็นในบ่อกักน้ำเย็นหลังจากผ่านกระบวนการผลิต

T_4 คือ อุณหภูมิน้ำเย็นก่อนเข้าเครื่องทำน้ำเย็นตัวที่ 1

T_5 คือ อุณหภูมิน้ำเย็นที่ออกจากเครื่องทำน้ำเย็นตัวที่ 2

T_6 คือ อุณหภูมิน้ำเย็นก่อนเข้าเครื่องทำน้ำเย็นตัวที่ 2

T_7 คือ อุณหภูมิน้ำเย็นที่ออกจากเครื่องทำน้ำเย็นตัวที่ 3

T_8 คือ อุณหภูมิน้ำเย็นก่อนเข้าเครื่องทำน้ำเย็นตัวที่ 3

T_9 คือ อุณหภูมิน้ำเย็นก่อนเข้าส่วนหล่อเย็น

T_{10} คือ อุณหภูมิน้ำเย็นหลังออกจากส่วนหล่อเย็น

4.5 วิธีการคำนวณความเย็นสูญเสียและความเย็นที่ต้องการหล่อเย็นต่อพลาสติก

ความเย็นสูญเสียที่เกิดจากระบบส่งจ่ายน้ำเย็นมาจาก 2 ส่วนหลัก ๆ ด้วยกันคือ

1. ความเย็นสูญเสียเนื่องจากท่อส่งน้ำเย็น โดยสามารถคำนวณหาค่าความเย็นสูญเสียได้โดยสมการของกฎความเย็นของนิวตัน (Newton's law of cooling)

$$Q_{conv} = hA\Delta T \quad (4.1)$$

Q_{conv} คือการถ่ายเทความร้อนเนื่องจากการพาความร้อน (kW หรือตันความเย็น)

h คือสัมประสิทธิ์การพาความร้อน ($W/m^2 \cdot ^\circ C$)

A คือพื้นที่ผิวของท่อ (m^2)

ΔT คือผลของอุณหภูมิระหว่างผิวท่อกับอุณหภูมิอากาศ ($^\circ C$)

2. ความเย็นสูญเสียเนื่องจากบ่อกักน้ำเย็น โดยสามารถคำนวณหาค่าความเย็นสูญเสียได้โดยสมการของกฎของ Fourier's law

$$Q_{cond} = -kA \frac{\Delta T}{\Delta x} \quad (4.2)$$

Q_{cond} คือการถ่ายเทความร้อนเนื่องจากการนำความร้อน (kW หรือตันความเย็น)

k คือค่าการนำความร้อน ($W/m \cdot ^\circ C$)

A คือพื้นที่การถ่ายเทความร้อน (m^2)

Δx คือความหนาของผนัง (m)

ΔT คือผลต่างอุณหภูมิระหว่างอุณหภูมิผนังกับอุณหภูมิอากาศ ($^\circ C$)

4.5.1.3 ความเย็นที่ต้องการในการระบายความร้อนให้กับท่อพลาสติกที่ผลิตสามารถคำนวณได้จากสมการ

$$Q = mc_p \Delta T \quad (4.3)$$

Q คือปริมาณความเย็นที่ต้องการในการหล่อเย็นท่อพลาสติก (kW หรือตันความเย็น)

m คืออัตราการไหลเชิงมวลของท่อพลาสติก (kg/s)

c_p คือค่าความจุความร้อนเฉพาะของท่อที่ความดันคงที่ ($kJ/kg \cdot ^\circ C$)

ΔT คือผลต่างอุณหภูมิระหว่าง T_{11} และ T_{12} ($^\circ C$)

4.6 วิธีการคำนวณความหนาฉนวน

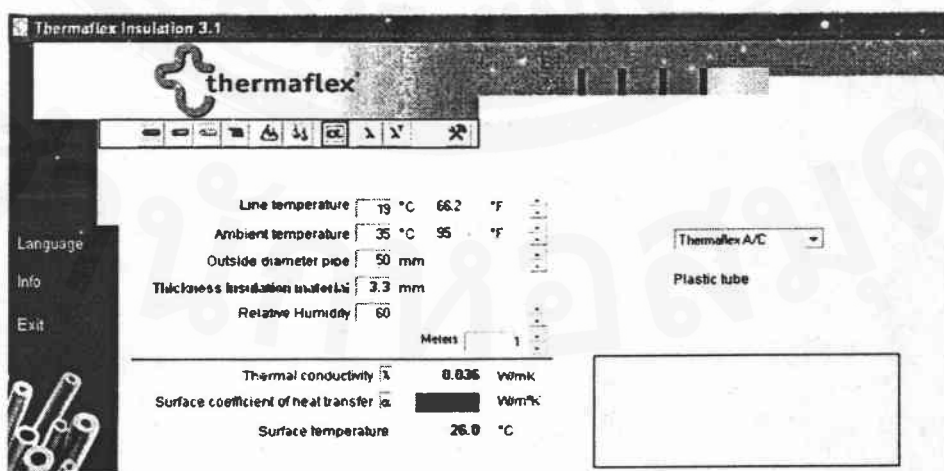
หลังจากหาความเย็นสูญเสียทั้งหมดที่เกิดขึ้นในกระบวนการหล่อเย็นสามารถนำปริมาณความเย็นนี้ไปวิเคราะห์ถึงปัญหาและแนวทางในการลดความเย็นสูญเสีย การหุ้มฉนวนเป็นอีกแนวทางหนึ่งในการลดความเย็นสูญเสียให้กับระบบส่งจากน้ำเย็น การคำนวณหาความหนาฉนวนสามารถคำนวณได้จากสมการ

$$r_2 \ln \frac{r_2}{r_1} = \frac{(t_d - t_f)k}{(t_a - t_d)\alpha} \quad (4.4)$$

โดยที่

- r_1 คือรัศมีด้านนอกของท่อน้ำเย็น (m)
- r_2 คือรัศมีด้านนอก + ความหนาฉนวน (m)
- t_d คืออุณหภูมิ Dew point ($^{\circ}\text{C}$)
- t_f คืออุณหภูมิของของไหล ($^{\circ}\text{C}$)
- t_a คืออุณหภูมิของอากาศ ($^{\circ}\text{C}$)
- α คืออุณหภูมิของ Surface air film conductance of the insulation ($\text{W}/\text{m}^2\text{-K}$)
- k คือค่าการนำความร้อนของฉนวน ($\text{W}/\text{m-K}$)

อีกวิธีการในการคำนวณหาความหนาฉนวนสามารถคำนวณได้จากโปรแกรมสำเร็จรูปที่ได้จากบริษัทผู้ผลิตฉนวนที่จัดทำขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ใช้งานมากขึ้น โดยในงานวิจัยนี้ขอใช้โปรแกรมสำเร็จรูปของ Thermafex Insulation version 3.1 ในการเปรียบเทียบกับผลที่ได้จากการคำนวณ

รูปที่ 4.3 ตัวอย่างการใช้โปรแกรมคำนวณหาความหนาฉนวน

4.7 วิธีการคำนวณหาระยะเวลาคู้ทุน (Payback period)

ระยะเวลาคู้ทุน (Pay back period) คือเวลาที่ต้องการเพื่อให้การลงทุนเริ่มต้นได้รับการคืนทุนโดยไม่คำนึงถึงค่าของเงินที่เปลี่ยนแปลงตามเวลา สามารถคำนวณได้ดังสมการดังนี้

$$\text{ระยะเวลาคู้ทุน} = \frac{\text{เงินลงทุนทั้งหมด}}{\text{เงินที่ประหยัดได้}} \quad (4.5)$$

สำนักหอสมุด